

Covid-19: kā ES cīnās ar jauniešu bezdarbu

Jauniešu bezdarbs joprojām ir ļoti būtiska problēma koronavīrusa krīzes laikā. Uzziniet vairāk par ES iniciatīvu, kuras mērķis ir palīdzēt jauniešiem atrast darbu.

©JackF/AdobeStock.

Covid-19 pandēmijas rezultātā var izveidoties sava veida “izolācijas laika paaudze”, jo krīze grauj jauniešu izredzes atrast darbu. Saskaņā ar [Starptautiskās Darba organizācijas \(SDO\)](#) datiem pandēmijai ir “postošā un nesamērīga” ietekme uz jauniešu nodarbinātību, savukārt jaunākie dati liecina, ka [jaunieši](#) saskaras ar būtiskiem šķēršļiem centienos turpināt mācības un apgūt amatu, pāriet no vienas darba vietas uz citu un ieiet darba tirgū.

Jauniešu bezdarba mazināšana koronavīrusa laikā

Pirms pandēmijas ES jauniešu (15-24) bezdarbs bija 14,9 %, proti, krietni mazāk salīdzinājumā ar augstāko līmeni — 24,4 % 2013. gadā. 2020. gada augustā tas bija jau 17,6 %, un paredzams, ka turpinās pieaugt. Saskaņā ar Komisijas 2020. gada vasaras ekonomikas prognozi ES ekonomika 2020. gadā saruks par 8,3 %, kas ir nopietnākā recesija tās vēsturē. Lai mazinātu lejupslīdes ietekmi uz jauniešiem, Eiropas Komisija 2020. gada jūlijā ierosināja priekšlikumu kopumu “Atbalsts jaunatnes nodarbinātībai — tilts uz darbvietām nākamajai paaudzei”.

Uzziniet vairāk par ES rīcību Covid-19 krīzes risināšanai mūsu hronoloģiskajā pārskatā

Jaunatnes nodarbinātības atbalsta pasākumu paketei ir četri virzieni:

- Garantijas jauniešiem stiprināšana.
- Nākotnes prasībām atbilstoša profesionālā izglītība un apmācība.
- Jauns impulss mācekļībai.
- Papildu pasākumi jaunatnes nodarbinātības veicināšanai.

Kas ir garantija jauniešiem?

Komisija rosina nostiprināt garantiju jauniešiem, kas tika uzsākta jauniešu nodarbinātības krīzes kulminācijas laikā 2013. gadā, un kuras mērķis ir nodrošināt, ka jaunieši vecumā līdz 25 gadiem četru mēnešu laikā pēc kļūšanas par bezdarbniekiem vai formālās izglītības beigšanas saņem kvalitatīvu darbu, tālākizglītības, mācekļa prakses vai stažēšanās piedāvājumu.

Nostiprināta garantija jauniešiem

- Attiecas uz jauniešiem vecumā no 15 līdz 29 gadiem (iepriekš — līdz 25).
- Aptver mazāk aizsargātas grupas, piemēram, minoritātes un jauniešus ar invaliditāti.
- Reaģē uz uzņēmumu vajadzībām, sniedzot vajadzīgās prasmes un rīkojot īsus sagatavošanās kursus.
- Sniedz individuāli pielāgotas konsultācijas, padomus un darbaudzināšanu.

Rezolūcijā, ko Parlaments pieņēma 8. oktobrī, Eiropas Parlamenta deputāti atzinīgi novērtēja Komisijas priekšlikumu, bet aicināja piesaistīt vairāk līdzekļu garantijas jauniešiem nākamajam plānošanas periodam (2021.–2027. gads), paužot nožēlu par budžeta samazinājumiem jauniešu nodarbinātības atbalstam, kas tika veikti ES augstākā līmeņa sanāsmē jūlijā.

Turklāt Parlaments atbalsta tiesiskā regulējuma ieviešanu, lai aizliegtu neapmaksātu praksi, stažēšanos un mācekļību Eiropas Savienībā. EP deputāti arī kritizē to, ka ne visas ES valstis ievēro garantijas jauniešiem brīvprātīgos ieteikumus, un tāpēc aicina to padarīt par saistošu

instrumentu.

Parlaments aicina izvirzīt vērienīgākus mērķus

Rezolūcijā par [ES nodarbinātības pamatnostādņēm](#), ko pieņēma 10. jūlijā, Eiropas Parlamenta deputāti aicināja pārskatīt gaidāmās pamatnostādnes, ņemot vērā Covid-19 uzliesmojumu, un uzsvēra nepieciešamību piešķirt prioritāti cīņai pret jauniešu bezdarbu, izmantojot nostiprinātu garantiju jauniešiem.

Jūlijā Parlaments arī atbalstīja ierosinājumu līdz 145 miljoniem EUR 2020. gadā palielināt budžetu Jaunatnes nodarbinātības iniciatīvai (JNI), kas ir galvenais budžeta instruments garantijas jauniešiem shēmām ES valstīs.

Parlaments 2018. gada rezolūcijā par [Jaunatnes nodarbinātības iniciatīvas īstenošanu](#) jau bija aicinājis ievērojami palielināt finansējumu no nākamā ES ilgtermiņa budžeta. Deputāti atzinīgi novērtēja to, ka kopš 2013. gada ar iniciatīvu sniegts atbalsts vairāk nekā 1,6 miljonam jauniešu, taču aicināja veikt uzlabojumus, tostarp paaugstināt vecuma limitu un noteikt skaidrus kvalitātes kritērijus un darba standartus.

24 miljoni

Septiņu gadu laikā kopš garantijas jauniešiem izveides tā ir palīdzējusi vairāk nekā 24 miljoniem jaunu cilvēku.

Papildu informācija

[Jaunatnes nodarbinātības iniciatīva: tilts uz darbvietām nākamajai paaudzei](#)
[Faktu lapa: Profesionālā izglītība un apmācība](#)